

توسعه شهری در آسیا

مسیرها، فرصت‌ها و چالش‌ها

ترجمه و تألیف:

دکتر حسین حاتمی‌نژاد

(عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)

مصطفی هراتینی

سحر مصباحی

سرشناسه	: حاتمی نژاد، حسین، ۱۳۳۵ -
عنوان و پدیدآور	: توسعه شهری در آسیا (مسیرها، فرصت‌ها و چالش‌ها) // تالیف: حسین حاتمی نژاد، مصطفی هرائینی، سحر مصباحی.
مشخصات نشر	: تهران، آراد کتاب،
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص،
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۶-۳۲۲-۶
موضوع	: شهرنشینی- آسیا
موضوع	: شهرنشینی- ایران
موضوع	: شهرها شهرستان‌ها- آسیا- توسعه
شناسه افزوده	: هرائینی، مصطفی، ۱۳۶۹-
شناسه افزوده	: مصباحی، سحر، ۱۳۷۱-
رده بندی کنگره	: ۱۳۹ ح ۲ / ۳۸۴ HT
رده بندی دیویی	: ۳۰۷ / ۷۶۰۹۵
شماره کتابخانه ملی	: ۴۸۳۸ / ۱۲

توسعه شهری در آسیا

(مسیرها، فرصت‌ها و چالش‌ها)

✑ تالیف: دکتر حسین حاتمی نژاد، مصطفی هرائینی، سحر مصباحی

✑ ناشر: آراد کتاب

✑ نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

✑ تیراژ: ۵۰۰ جلد

✑ چاپ و صحافی: عطا - امید

✑ قیمت: ۱۶۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۶-۳۲۲-۶

حق چاپ برای ناشر محفوظ است. کلیه حقوق و حق چاپ متن، طرح روی جلد و عنوان کتاب با نگرش به قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ برای انتشارات آراد کتاب محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

مرکز پخش و فروش:

تلفن: ۰۹۱۲۳۰۶۲۴۵۸ - ۶۶۴۸۲۲۲۶ - ۶۶۹۷۵۲۸۵

خرید آنلاین از سایت: www.aradbook.com

بخش اول : توسعه شهری در کشورهای منتخب آسیایی	۱۳
۱. مقدمه	۱۳
۲. توسعه شهری در کشورهای منتخب آسیایی	۱۶
۱-۲. ژاپن	۱۶
۱-۱-۲. بررسی اجمالی ژاپن	۱۶
۲-۱-۲. فرایند شهرنشینی ژاپن	۱۸
۳-۱-۲. ویژگی‌های شهرنشینی ژاپن	۲۱
۴-۱-۲. چالش‌های توسعه شهری در ژاپن	۲۳
۲-۲. کره جنوبی	۲۵
۱-۲-۲. بررسی اجمالی کره جنوبی	۲۵
۲-۲-۲. فرایند شهرنشینی کره جنوبی	۲۶
۳-۲-۲. ویژگی‌های توسعه شهری کره جنوبی	۲۸
۴-۲-۲. چالش‌های توسعه شهری در کره جنوبی	۲۹
۳-۲. روسیه	۳۱
۱-۳-۲. بررسی اجمالی روسیه	۳۱
۲-۳-۲. شهرنشینی روسیه	۳۲
۳-۳-۲. ویژگی‌های شهرنشینی روسیه	۳۵
۴-۳-۲. چالش‌های توسعه شهری روسیه	۳۶
۴-۲. هند	۳۷
۱-۴-۲. بررسی اجمالی هند	۳۷
۲-۴-۲. فرایند شهرنشینی هند	۳۸
۳-۴-۲. ویژگی‌های شهرنشینی هند	۴۰
۴-۴-۲. چالش‌های توسعه شهری هند	۴۲
۵-۲. اندونزی	۴۳
۱-۵-۲. بررسی اجمالی اندونزی	۴۳
۲-۵-۲. فرایند شهرنشینی اندونزی	۴۴
۳-۵-۲. ویژگی‌های شهرنشینی اندونزی	۴۷
۴-۵-۲. چالش‌های توسعه شهری اندونزی	۵۰
۶-۲. اسرائیل (فلسطین اشغالی)	۵۳

۵۳	۲-۶-۱. بررسی اجمالی اسرائیل (فلسطین اشغالی)
۵۳	۲-۶-۲. فرایند شهرنشینی اسرائیل (فلسطین اشغالی)
۵۵	۲-۶-۳. ویژگی‌های شهرنشینی اسرائیل (فلسطین اشغالی)
۵۷	۲-۶-۴. چالش‌های توسعه شهری اسرائیل (فلسطین اشغالی)
۵۷	۲-۷. پاکستان
۵۷	۲-۷-۱. بررسی اجمالی پاکستان
۵۹	۲-۷-۲. نرخ شهرنشینی پاکستان
۶۰	۲-۷-۳. ویژگی‌ها و مشکلات شهرنشینی در پاکستان
۶۳	۳. مقایسه فرآیند شهرنشینی در کشورهای آسیایی
۶۳	۳.۱. ابعاد زمانی
۶۳	۳-۲. وسعت و ساختارهای فضایی از نواحی شهری
۶۸	۳-۳. طرح و فضای شهری
۷۰	۳-۴. ارتباط بین شهرنشینی با توسعه اقتصادی و صنعتی
۷۵	۳-۵. مکانیسم‌های پربا
۷۹	۳-۶. اشتغال در بخش صنعتی
۸۲	۳-۷. ارتباط بین شهرهای روستاها
۸۶	۳-۸. میزان پویایی اقتصاد
۸۹	۴. فرآیندها و الگوهای شهرنشینی در مقایسه بین‌المللی: جهت اجرا توسط چین
۸۹	۴-۱. گونه‌شناسی شهرنشینی کشورهای منتخب آسیایی
۸۹	۴-۱-۱. کشورهای پیشگام در توسعه: دستیاب همزمان به افزایش سطح کمی و کیفی شهرنشینی در دراز مدت
۸۹	۴-۱-۲. کشورهای شدیداً پیگیر: اجرای همزمان شهرنشینی صنعتی سازی و افزایش سطح کمی و کیفی شهرنشینی در یک دوره نسبتاً کوتاه
۹۱	۴-۱-۳. کشورهای دارای درآمد متوسط: کاستی‌های استراتژیک و چالش متجرب به شهرنشینی وسیع اما با کیفیت پایین شده است
۹۴	۴-۲. درس‌هایی برای چین
۹۹	بخش دوم: توسعه شهری در ایران
۹۹	۱. نگاهی بر روند شهرنشینی در ایران از گذشته تا به امروز
۹۹	۱-۱. مقدمه
۹۹	۱-۲. شهرنشینی در دوره باستان
۱۰۰	۱-۲-۱. شهرنشینی در زمان حکومت مادها و هخامنشیان
۱۰۲	۱-۲-۲. شهرنشینی در زمان حکومت سلوکیان، اشکانیان و ساسانیان
۱۰۵	۱-۳. شهرنشینی پس از ورود اسلام به ایران تا حکومت قاجار
۱۰۷	۱-۴. شهرنشینی در دوره جدید

۲. بررسی تحولات جمعیتی کلانشهر تهران ۱۱۶
۳. شهرهای ایران از سال ۱۳۳۵ تا ۱۳۹۵ ۱۲۲
۴. ساختار نظام شهری در ایران ۱۲۳
۵. نظام مدیریت شهری در ایران ۱۲۹
- ۵-۱. قوانین شهری ۱۳۳
- ۵-۲. نظام هدایت و کنترل ساخت و سازهای شهری ۱۳۴
۶. پیامدهای نظام برنامه‌ریزی شهری ایران ۱۳۵
- ۶-۱. نابرابری‌های ناحیه‌ای ۱۳۵
- ۶-۲. بی‌رینی در شهرها ۱۳۸
- ۶-۳. اسکن غیررسمی و حاشیه نشینی ۱۳۹
- ۶-۴. بورس بازی زمین و اسکن ۱۴۱
- ۶-۵. ناهنجاری‌های اجتماع ۱۴۳
۷. برخی از مشکلات و تنگنای شهرنشینی در ایران کنونی ۱۴۴
۸. جهانی شدن و چالش‌های پایداری کلانشهرهای ایران ۱۵۰
- ۸-۱. پایداری کلانشهر تهران در جایگاه فرا منطقه‌ای و جهانی آن و بهره‌برداری از فرصت‌های جهانی ۱۵۲
- ۸-۲. فرصت‌ها و تهدیدهای جهانی شدن برای کلانشهرهای ایران ۱۵۴

فرآیند شهرنشینی در مناطق مختلف جهان برآیند اندرکنش پیچیده عوامل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فناوری، جغرافیایی و فرهنگی جهانی و محلی است. این فرآیند در مراحل مختلف خود در طول زمان و بنا بر مقتضیات محلی، ملی و بین‌المللی در حال تولید الگوهای مختلف شهری در مناطق گوناگون جهان می‌باشد. روند توسعه شهری و شهرگرایی کشورهای آسیایی در سده اخیر ابعاد تازه‌ای به مسائل شهری این مناطق بخشیده است به گونه‌ای که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ میلادی سه میلیارد نفر یعنی دوسوم کل جمعیت قاره آسیا به امید رفاه بیشتر و این‌ها نیاز به بخش و روشن‌تر ساکن شهرها خواهند بود. هم‌اکنون سهم شهرها از تولید ناخالص حلقه منطقه به ۸۰ درصد می‌رسد و با روندی رو به رشد مواجه است. توسعه سریع شهرنشینی در رشد اقتصاد روزافزون قاره آسیا و کاهش چشمگیر فقر در چند دهه گذشته نقشی کلیدی ایفا کرده و ارزش‌هایی را نیز با خود به همراه داشته است. بخش اول کتاب حاضر، ترجمه اثر دکتر کال ژانگ و دکتر زیانگ ژنگ دنگ تحت عنوان "توسعه شهری در آسیا: مسیرها، فرصت‌ها و چالش‌ها" می‌باشد که با جامع‌نگری مبادرت به بررسی روندها و الگوهای توسعه شهری در هشت کشور منتخب آسیایی نموده‌اند. بر همین اساس و با توجه به خلأ مطالعات و پژوهش‌ها در حوزه فرصت‌ها، مسیرها و چالش‌های توسعه شهری در کشورمان، نویسندگان بر آن شدند تا بخش دوم کتاب حاضر را مورد تألیف قرار دهند. امید است این کتاب برای همه متخصصان و علاقه‌مندان مسائل شهری و منطقه‌ای اعم از دانشگاهیان، شامل استادان و دانشجویان مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد، دوره دکتری در رشته‌های برنامه‌ریزی شهری، جغرافیا، آمایش سرزمین و برنامه‌ریزی منطقه‌ای، شهرسازی، معماری، مدیریت شهری، جامعه‌شناسی شهری، اقتصاد شهری، انسان‌شناسی شهری و سایر رشته‌ها، نهادها و سازمان‌های متولی توسعه شهری مفید واقع شود.

دکتر حسین حاتمی نژاد

مصطفی هراتینی - سحر مصباحی

مقدمه

چین در طی دو دهه‌ی گذشته فرایند غیرمنتظره‌ی شهرنشینی را تجربه کرده است، که توسط گسترش بالای شهری و مهاجرت روستایی - شهری توصیف شده است. اخیراً، مناطق شهرنشین به عنوان مهم‌ترین محرک اقتصادی برای افزایش توسعه‌ی چین در نظر گرفته شده است. بعضی از پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که یک‌صد میلیون نفر از مردم تا سال ۲۰۲۰ از نواحی خارج از شهر به شهرها جابه‌جا می‌شوند. گرچه دولت چین عملیات آغاز برنامه‌ی جدید شهرنشینی و راهبرد بوم - تمدن را اجرا کرده است اما راه هوشمند و پایدار جهت گسترش شهری هنوز در این کشور مشخص نیست. این فرایند شامل مکان و زمان وقوع چه نوع از شهرها، که باید در سال‌های بعد ساخته شوند، خواهد شد. بنابراین، بررسی گزینه‌ها برای مناسب‌ترین راه توسعه شهری برای چین مهم است. تجربه فرایند شهرنشینی دیگر کشورها، چالش‌ها و موفقیت‌ها، روش‌هایی که برای پاسخ به این شرایط استفاده شده است می‌تواند درس‌های ارزشمندی برای چین فراهم کند. اگرچه خط سیر شهرنشینی در کشورهای مختلف به‌طور مشخص بر اساس پیش‌زمینه‌های منحصر به فرد تاریخی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و مذهبی متعدد است. در نتیجه هر چه راه ساده‌ای یا نشانه گریز برای مقایسه خط سیر شهرنشینی برای کشورهای مختلف وجود ندارد. هدف این کتاب فراهم کردن یک بررسی کوتاه خط سیر شهرنشینی در کشورهای آسیای منتخب «ژاپن، کره جنوبی، روسیه، هند، اندونزی، اسرائیل (فلسطین اشغالی) و پاکستان» در بررسی ویژگی‌های توسعه‌ی شهری آن‌ها است. برای این کشورها، ما توالی زودگذر فرایندهای شهرنشینی - از جابجایی سده‌ی شهری، ساختارهای شهری، مکانیزم‌های حرکتی بکارگیری بخش صنعتی، سطح پیشرفت اقتصادی، ارتباطات شهری - روستا و هماهنگی توسعه بر اساس بررسی و مقایسه مسائلی تضمینی برای توسعه‌ی شهرنشینی چین را مورد بررسی قرار دادیم. تجربه‌های دیگر کشورها و روش‌های گرفته شده از آن می‌تواند باعث ایجاد شفافیت بر روی نوع جدید شهرنشینی چین شود. صاحبان اثر ادعا دارند که مسئولیت تمام خطاها در این کتاب را بر عهده گیرند.

بیجینگ، چین، ژوئن ۲۰۱۶

کیان ژانگ

زیانگ ژنگ دنگ